

Muistio

VALTIONEUVOSTON ASETUS METSÄSTYSASETUKSEN 24 §:N 9 KOHDAN KUMOAMISESTA

1 Ehdotuksen sisältö ja perustelut

Maa- ja metsätalousministeriö asetti 11.12.2014 villisikatyöryhmän (HARE 047:00/2014). Työryhmän tehtävänä oli selvittää Suomen villisikakannan tilannetta ja linjata toimenpiteet, joiden avulla villisikakantaa hoidetaan ja sen tilannetta hallitaan metsästyslainsäädännön ja eläintautilainsäädännön nojalla, ottaen huomioon erityisesti afrikkalainen sikarutto - nimisen virustaudin (ASF) leviämisen estämiseksi tarvittavat toimenpiteet.

Villisika on metsästyslain (615/1993) 5 §:ssä tarkoitettu riistaeläin, jolle on metsästyslain 37 §:n nojalla metsästysasetuksen (666/1993) 24 §:n 9 kohdassa säädetty yleinen rauhoitusaika maaliskuun 1 päivästä toukokuun 31 päivään. Edellä mainitun lainkohdan nojalla on säädetty myös erityinen rauhoitusaika metsästysasetuksen 25 §:n 2 momentissa. Sen mukaan villisikanaaras, jota vuotta nuorempi jälkeläinen seuraa, on aina rauhoitettu.

Villisian metsästyksen tehostamiseksi villisian yleinen rauhoitusaika metsästysasetuksen 24 §:n 9 kohdassa ehdotetaan kumottavaksi. Metsästysasetuksen 25 §:n 2 momentissa villisialle säädetty erityinen rauhoitusaika jäisi edelleen voimaan. Porsaattoman villisian metsästys olisi siten vastaisuudessa mahdollista ympärivuotisesti.

Villisialla on suuri lisääntymispotentiaali suotuisissa elinympäristöissä, sillä villisikanaaraat voivat porsia kerralla 4 - 5 porsasta. Vaikka villisikanaaraat voivat porsia eri aikaan vuodesta, porsimishuiput sijoittuvat kuitenkin kevääseen. Villisikojen luontainen kuolleisuus on alhainen.

Tämän hetkisen tilanteen mukaan Suomessa arvioidaan olevan noin 1 500 villisikaa. Kanta ehdotetaan alustavasti puolitettavaksi valtakunnan tasolla. Villisikakannan tiheys ja levinneisyys vaikuttaa suoraan siihen, miten mahdollinen afrikkalaisen sikaruton tartunta säilyisi populaatiossa ja leviäisi edelleen.

2 Vaikutukset

Villisian rauhoitusajan kumoamisella asetuksesta pyritään estämään omalta osaltaan seuraavat sikataloudelle ja kansantaloudelle aiheutuvat taloudelliset vahingot.

Luonnonvaraisten villisikojen mukana kulkeutuessaan tai metsästys- ja muun matkailun yhteydessä Suomeen saapuessaan taudilla olisi merkittäviä taloudellisia seurauksia maamme sikataloudelle. Jos Suomessa todettaisiin yksikin tartuntatapaus sikalassa, kaikki siat kyseisessä sikalassa jouduttaisiin lopettamaan.

Vaikka tartuntatilojen lukumäärä jäisi alhaiseksi, koko sikatalouden kannalta vakavinta olisi sianlihan kolmasmaaviennin sekä sisämarkkinakaupan häiriintyminen. Jo yksittäinen tautitapaus vaikuttaisi sianlihan vientiin, sillä monet EU:n ulkopuoliset ostajamaat haluavat tuontimaan olevan kokonaan tautivapaan.

Yhden afrikkalaisen sikarutto -taudinpurkauksen eli todetun taudin keskimääräinen hinta-arvio kansantaloudelle on noin 10,5 miljoonaa euroa, vaikkakin vaihtelu voi olla hyvin suurta. Kotieläinsektorin tappiot olisivat noin 17,3 miljoonaa euroa. Tappiot vaihtelisivat 7,5 – 38,1 miljoonan euron välillä. Kansantaloudellinen menetys voi olla myös suurempi, koska menetykset riippuvat voimakkaasti

afrikkalaisen sikaruton aiheuttaman vientikatkoksen kestosta. Laskelmissa on otettu huomioon Maailman eläintautijärjestö OIE:n suositusten mukainen varoaika eli kolme kuukautta viimeisen todetun ASF - tapauksen hoidosta. Kansantaloudelle kaiken sikatuotteiden viennin keskeytymisen pidentyminen kuukaudella maksaisi 2,5 miljoonaa euroa ja kotieläinsektorille 4,2 miljoonaa euroa. Alueelliset sikojen ja sianlihatuotteiden kuljetusrajoitukset aiheuttavat kustannuksia ja uudelleenjärjestelytarpeita sikaelinkeinolle kotimaassa.

3 Asian valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä yhteistyössä Elintarviketurvallisuusvirasto Eviran kanssa.

Asetusehdotuksesta on pyydetty lausunnot ympäristöministeriöltä, Elintarviketurvallisuusvirasto Eviralta, Eläinten terveys ETT ry:ltä, Luonnonvarakeskukselta, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK:lta, Suomen eläinsuojeluyhdistysten liitto ry:ltä, Suomen luonnonsuojeluliitto ry:ltä, Suomen metsästäjiliitto ry:ltä ja Suomen riistakeskukselta.

Asetusehdotus on ollut tarkastettavana oikeusministeriön laintarkastusyksikössä.

4 Voimaantulo

Ehdotettu asetustuli voimaan 1.3.2016.